

McNeil saaren kuritusvankilaan, jos ylioikeus ei heitä vapautta. Muistakaa lokakuun kahdeksatta päivää, muistakaa, että jokainen järjestynyt työläinen on silloin lakossa, vaatiin kaikkien poliittisten vankien vapauttamista.

Helen Keller ei ole sokea uuden mailman valolle.

Vaikka kuuro, kuulee Helen Keller niitä ääniä, jotka puhuvat vapaudesta. Ja vaikka sokea, hän näkee uuden mailman valon. Hän on selvänäkösmpi ja tarkkakuuloisempi kuin monet, joille luonto on antanut nuo kaksi tärkeätä aistia, näkemään ja kuulemaan niitä aatteita ja voimia, jotka vapauttavat mailman sekorsorosta ja väkivallasta. Seuraava on ote jostain hänen kirjoituksestaan eräälle julkaisulle:

"Viiden vuoden ajan on sieluni kohdannut niiden sielujen, jotka ovat pysyneet veljinä vihollisen keskellä. Ja minä tahdon julistaa sitä ihmisten veljeyden sanomaa, joka kuuluu ylitse vihan täyttämän mailman myllerryksen. Kuulukoön se veljeyden ääni yli mailman! Levittäköön se uusi rakkauden evankeliumi tulen liekkiä kansasta kansaan, kunnes koko mailman on voittanut valkeus.

Katkeria, kovin katkeria on ollut orjuutemme niiden valtojen kahleissa, jotka vierottavat ihmisen toisistaan ja saattavat heidät taistelemaan toisiaan vastaan. Me olemme kokoontuneet Babylonin virran rannalla ja me olemme itkeneet hävitetyä toiveitamme kaupungin raunioilla. Mutta eikö voittamaton uskomme vie meitä jälleen toiveittemme maahan? Niin kauan kun rohkeita sydämiä sykkii oikeudelle ja voimakkaat äänet julistavat veljeyden sanomaa ihmisten vihasta huolimatta, en minä ole epätoivoinen.

"Kunnioitettavalla ilolla minä puristan niiden käsiä, jotka ovat jaksaneet säilyttää selvän kuvan uudesta ihmisyydestä. Kiitollisuudella minä tervehdin niitä, jotka jokaisessa maassa ovat vastustaneet ennakkoluulojen ja väärinymmärrysten ylitsevoitavaa tulvaa. Kolminkertaisesti minä tahdon tervehtiä niitä ajattelijoita, jotka uskaltavat toteuttaa unelmiaan. He takovat uudelleen ystävyysrenkain kaikkien maitten välille. "Ihmisten mielen kansainvälisyys" yksistään voi turvata ihmisten sivistyksen ja vapauden. Minä uskon siihen jaloön päämäärään, jonka he ovat ihmiskunnalle asettaneet, uskon ihmiselämän pyhyteen, oikeuteen ja kaikkien rakkauteen kaikkia kohtaan. "Koko sydämeläni ja sielullani olen niiden mukana, jotka koettavat kääntää ihmisten ajatuksia pois hävityksen ja pimeyden töistä elämän ja valon töihin."

Näkymätön kulkue.

Dr. L. H. Hough eräs amerikalainen pappi, joka nykyään saarnailee Englannissa, puhui hiljattain eräässä rauhan juhlassa siitä näkymättömästä kulkueesta, mikä muodostuisi niistä miehistä, jotka ovat uhranneet henkensä sodassa. Hän kuvaili, että jos ne brittiläiset, jotka sodassa kaatuivat, marssisivat kymmenen rinnakkain kestäisi heidän kulkueensa kymmenen päivää. Ranskalaisten sodassa kaatuneiden kulkue kestäisi yksitoista päivää ja venäläisten viisi viikkoa. Kaikkien liittolaisten menettämien miesten kulkue kestäisi kaksi ja puoli kuukautta ennenkuin heistä jokainen si-

vuuttaisi määrätyn kohdan. Saksaalaisten ja sen liittolaisten sodassa kuolleitten kulkue kestäisi kuusi viikkoa. Jos kaikki sodassa kuolleet miehet kävelisivät kymmenen rinnakkain, kestäisi heidän kulkueensa neljä kuukautta— Kaamea ja pitkä olisi tuo kulkue— tuo parhaan nuoruuden ja miehuuden ennen-aikaansa tuhottujen kulkue. Mutta tuon näkymättömän kulkueen sijaan me voimme kuvitella toista, näkyvästä kulkueesta, jossa olisi ainakin yksi sureva nainen— äiti, vaimo tai morsian— jokaista näkymättömän kulkueen miestä kohden, jossa olisi ainakin yhtä monta lasta kuin tuossa näkymättömässä kulkueessa, jossa olisi nälkään nääntyneitä orpoja, tautien saastuttamia neitoja ja avuttomia vanhuksia— Se murheen murtama surusaattue, joka seuraisi tuota näkymättömää kulkueita— Se surusaattue on olemassa. Ja nämä molemmat kulkueet muodostuvat työväenluokan jäsenistä.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Tervehdän kaikkia Toverittaren lukijoita. Nyt ota kynän ja rupean "skääppäämään" meidän "mies"-kirjeenvaihtajaamme, sillä se kolra kiljahtaa johonka luvu sattu, ja niin se on käynyt tälläkin kertaa. On kyllä totta että meiltä on valittu, kaksi eri kertaa, naiskirjeenvaihtajia, mutta eivät he ole kylläkään saaneet kertaakaan kirjetta Toverittareen. Syy kyllä heissä ei ole ollut suurempi kuin meissä muissakaan naisissa sillä onhan meidän joukosamme jokainen nainen kirjoitustaitoinen, halua vaan puuttuu, kun laiskuus voivaa. No niin, kesä on kulunut hoiheen ja suruineen, ihmiset ovat tulleet maalta, ja lapset aloittaneet koulunsa, siis syksy on tullut. Mutta meidän pitää virkistyä niinkuin luontokin virkistyy— ainakin täällä San Franciscossa on talvi aina kauniimpi kuin kesä. 7 p. tätä kuuta salimme jo ensimmäisen pienen sateen, josta lapsetkin näyttivät iloitsevan; hyppivät ja tanssivat kadulla ja huusivat "sada enemmän, sada enemmän"! Mutta me pieni joukko suomalaisia satuimme olemaan meren rannassa, ensin odotimme että eiköhän se lakkaa, sillä tähän aikaan vuodesta ei se tavallisesti kuulu Friscoon ilmastoon, että saisi sadetta, mutta eipäs mitä, rupesi vaan lisääntymään niin että kaikilla oli uimavut märkiä ilman mereen hyppäämättä ja päättimme että on ehkä parempi kun menee hakemaan kattoa pänsä päälle, koska sitä influenssakin kuuluu olevan liikkeellä, jonnekun verran, siis varovaisuus ennen kaikkea.

Täällä Friscossa kuuluu aikoilla olevan kovin kiirettä. No mikä kiire niille nyt on tullut, eihän niillä miehistä ole kiirettä ollut?

— No hyvänen aika, ettekö te tiedä, neidän hommaavat iltaa, vaikka se onkin salaisuus, niin kuiskuten vain sinulle, niistä pitäisi tulla parhaimmat mitä on vielä tällä manteelella ollut kun täällä on niistä akkoja enemmän kuin muita ihmisiä yhteensä niin tietysti ne vasta jotain toimeksi saa kun niillä nyt kuulemma on kokouksia ja harjoituksia joka viikko. Itäma kuuluu tulevan valmiiksi. 26 p. lokak. 1919. Muista nyt, olla utelias ja mennä kurkistelemaan, kuinka suurta se akkujen itäma tulee olemaan; sen voin taata, että molempien lahtikaupunkien asukkaat sinne rynnistävät. Yksi asia on mitä minä pelkään, nim. että haali käy liian ahtaaksi, mutta kun otetaan sivuseinä pois, niin kyllä tilaa tulee. Juttelen tästä myöhemmin mikä aika se alkaa— se nimittäin kuuluu alkavan jo ilmapäivällä, heti

kun on päivällinen syöty ja sitte hetken aikaa levätty. Niin sitte sitä mennään.

Viime osaston kokouksessa päätettiin perustaa voimisteluseura. Toveri Tuominen lupautui johtajaksi. Kymmenes päivä tätä kuuta oli ensimmäiset harjoitukset, ja sitten kerta viikossa ainakin. Jos ei kahdesti, on harjoituksia. Sinne saa mennä raajojaan oikomaan kaikki miehet ja naiset, joilla on raajat käyneet kankeiksi tai notkeiksi, kyllä siellä tehdään selvää ja venytellään raajat normaaliin. Jokainen on tervetullut kun kirjottaa vain itsensä jäseneksi osastoon. Kokoukset on joka toinen torstai ensimmäinen kokous on nyt 25 p. tätä kuuta.

Meidän puhumaseuramme myöskin heräsi unestaan. Puhumaseuraan on tervetullut jokainen osaston jäsen, kokoukset pidetään myös joka toinen torstai. Seuraava kokous on 18 p. tätä kuuta.

Perhe-iltama on myös 21 p. iltana kello 8. Tullee olemaan näytöskappale "Kevät juhla". Sisäänpääsy tulee olemaan vapaa kaikille. Lopuksi tanssia.

Paras pala jätetään viimeiseksi nim. lasten sunnuntai koulu; nyt on meillä sellainen. Koulu avataan ensikerran 21 p. syyskuuta kello 10 aamulla ja kestää kello 12:sta. Muistakaa olla täsmälliset. Sinne saa tulla 6 vuotiaasta 14 ikävuoteen asti. Kaikki koulutarpeet on vapaat, kirjat y. m. Olisi toivottavaa että äidit tulisivat mukaani ensi kerran, että voisi selostaa äideille koulun tarpeellisuudesta, sillä kuten tiedämme, me kipeästi kaipaamme sitä lapsiamme ohjaamaan, että niille tulisi vähän samallaisia periaatteita kuin meillä vanhemmilla on, eikä kasvaisi aivan porvarillisen koulun mukaa, niinkuin on jo esimerkkejä että meidän suomalaisten lapset kuuluvat partioikiin. Silloin kuin hänen luokkatietoinen isänsä on pakotettu lakon avulla hankkimaan vähän enemmän leipää tälle pojalleen ja perheelleen niin silloin poika komennetaan ampumaan lakkolaisia ja samalla omaa isänsä ja äitiään. Niin on käynyt ja tulee edelleenkin käymään ellemmä me vanhemmat ohjaa lapsiamme samoihin riveihin, joihin me kuulumme itsekin. Myöskin äidit opettakaa tyttämillenne elämän oikea tie etteivät he sorjuisi ensimmäiseen pikku kompastuskiiveen, joka elämän monimutkaisella tiellä heille sattuu vastaan tulemaan ja etteivät he epätoivon hetkinä olisi tietämättömiä missä on syy, kun työläisiä aina onnistaa huonosti ja miksi meidän riistääjämme aina onnistaa hyvin.

Se on meidän vanhempien velvollisuus ohjata lapsemme sinne missä punalippu liehuu, mistä saadaan kaikille kansoille vapaus ja lapsille tarpeeksi kunnollista ravintoa, leikkikaluja, kirjoja, kouluja ja kaikki mikä meille kuuluu, ja kuuluaan meille kaikki koska meidän lastemme isät raataa hiljajoina aamusta iltaan ja usein vielä äidit ja lapsetkin. Niin— parempi elämä meille kuuluu, sen me kaikki tiedämme, mutta monikaan ei tiedä miten se saadaan. Se on selvä— yhteenliittymällä olkapäästä olkapäästä vastaan ponnistakaamme kaikki voimamme mitä meistä lähtee ja ennen kaikkea ohjatkaamme lapsemme niihin riveihin, jotka vaativat leskille oikeutta ja orvoille leipää. Meidän täytyy muistaa että tämä kapitalistinen yhteiskunta on niin viisaasti järjestetty, että meidän täytyy antaa lapsemme porvarillisiin kouluun jo 6 vuotiaana joissa opettajat ovat pakotettuja myrkyttämään meidän lastemme henkisen elämän, niin perinpohjaisesti kuin suinkin. Siksi emme me saa olla välinpitämättömiä siitä, sillä meidän rivimme vaatii uudistusta. Sitä myöten kuin vanha kaatuu pois astukoon uusi ja parempi tilalle, sen

täytyy niin tapahtua. Siis vielä keran: muistakaa vanhemmat tuoda lapsenne sunnuntai kouluun 21 p. syyskuuta kello 10 aamulla, 20 Flint st. Sinne on kaikkien suomalaisten lapset tervetulleita, siellä suomenkieli tulee olemaan pääkielenä.

Nyt on hyvä tilaisuus tilata tuttavillemme Suomeen Toveritar. Jokaisella on joku sukulainen tai tuttava siellä ja nyky aikana kun Suomen lehdillä täytyy olla kapula suussa, niin olisi teidän tuttavanne äärettömän iloisia saadessaan lukea niin hyvää lehteä kuin Toveritar on. Ja jos jollakin on sukulaisia varustettua porvarillisilla mielipiteillä niin on juur Toveritar tilattava sellaiseen kotiin, sillä se on helppo sulattaa typerimmillekin aivoille. Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne.

Thekla Roslin.

TORONTO, ONT., CAN.

Ollutta ja mennyttä on ne suuret vuotuiset teollisuus ja maanviljelys näytellyt. Tänä vuonna oli rekortti ihmisluvultaan kahden viikon sisällä yksi miljoonaa ja kaksi ja puoli tuhatta. Sanoivat tämän ihmisluvun suuruuden johtuvan siitä kun nyt on rauhan vuosi. Myöskin osaksi siitä, että koko kaupunki oli kuohun vallassa 25 p. elok. jolloin Walesin prinssi avasi nuo näytellyt. Ne kadut joita myöten tiedettiin prinssin kulkevan, oli tungokseen asti täynnä utelista yleisöä. Hän vieraillee ympäri Canadian ja käy tervehtimässä presidentti Wilsonia.

Lapsilla oli kenttäjuhlat 6 p. syysk. "Reservier" parkissa. Mitä kaikkea siellä tapahtu, en tiedä kun en ollut mukana, vaan kirjoittakaapa te pienet tytöt ja pojat itse, että tekivät toimitte. En ole ainakaan vuoteen nähnyt yhtään Toronton kirjoitusta lasten osastossa.*

Työkokous oli 7 p. syysk. Uusia jäseniä yhtyi John Ranta muuttokortilla Worthingtonin osastosta. Kalle Tarvainen, mrs. Tiida Tarvainen, neiti Linda ja Hanna Lindwall. Tervetuloa toimimaan yhteisen hyvän puolesta!

Luettiin seuran puolivuosisraportti, kuin myöskin hyväksyttiin keräyksiä Winnipegin lakoujohtajain puolustusrahaston kartuttamiseksi.

Oli saapunut avunpyyntö Suomen rajojen ulkopuolelle paenneilta tovereilta, että tukisimme aineellisesti heidän palauttamistaan kotimaahan. Valittiin komitea joka tekee parhaansa asian eteenpäin viemiseksi. Kestää 15 viikkoa, joten avustusta voisi antaa \$1 viikossa. Päätimme nähdäks että jokainen seuran jäsen ehdottomasti antaisi 15 dollaria. Suomen työllistoverit ovat antaneet kaikkensa luokkasodassa, joten meidän velvollisuutemme on avustaa heitä nyt kun he sen kiipeämästi tarvitsevat.

Tekisi mieleni mainita niiden henkilöiden nimet, jotka jo pitemmän aikaa ovat tehneet häiritä tulla haalin sisälle päihtyneessä tilassa. Heittäkää pois tuo raukkamaisuus, sillä sellaisella menettelyllä alennatte vaan omaa moraalianne. Katri.

*) Saman kuin Katri täti sanoo lapsille. — Toimitus.

EVELETH, MINN.

S. s.-osaston ompeluseurakin on alkanut toimintansa. Ensimmäinen kokous pidettiin tk. 5 p. Osasto kokoukseen oli harvinaisen runsas beti alussa. Naiset näyttävät ymmärtävän joukkotoiminnan tarpeellisuuden paremmin kuin miehet. Ehkä he ovat rohkeampia, etteivät pelkää joutuvansa mustalle listalle ja huonoihin väleihin työnantajain kanssa toimiessaan joukossa, joka uskalttaa panna vastalauseensa nykyistä nurinkurista järjestelmää vastaan. Ompeluseuramme kokoukset pidetään